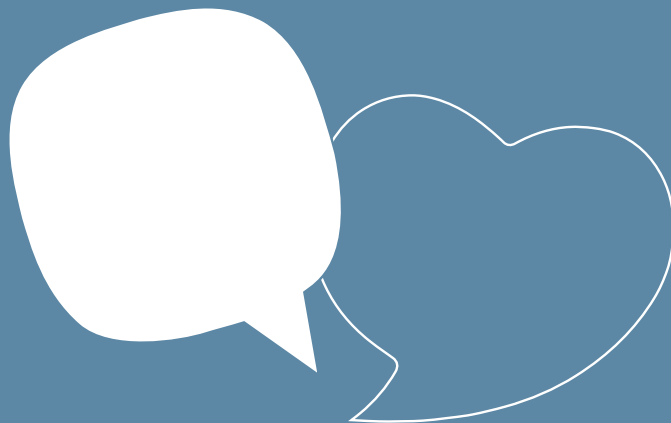

ÓVÓHELY

AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁS MODELLJE

Tapasztalatok összegzése, útmutató segítő szakemberek, városvezetők számára az önkormányzati fenntartású szociális és gyermekjóléti intézmények tevékenységébe illeszthető, a családon belüli erőszak áldozatait támogató áldozatsegítő tevékenységről.

LOMBOS PETRA

ÓVÓHELY

AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ
SZOLGÁLTATÁS
MODELLJE

**NEM KELL TÚRNÖD
A SZERETET
NEVÉBEN**

Ha Ferencvárosban laksz, és bántalmazás
áldozatává váltál, keresd az Óvóhelyet!

ovohely@feszgyi.hu
06 20 518 3311

**A JÓ PÁRKAPCSOLAT
MEGERŐSÍT ÉS KITELJESÍT
A TIED MILYEN?**

Ha Ferencvárosban élsz, és bántalmazás
áldozatával találkoztál, keress minket!

ovohely@feszgyi.hu
06 20 518 3311

TARTALOM

Az áldozatsegítő tevékenység célja, haszna	2
Az áldozatsegítő team szakmai és infrastrukturális szükségletei	3
Az erőforrással nem rendelkező áldozatok menekítése, támogatása	6
A védett lakások	8
Erőforrással rendelkező áldozatok támogatása	10
Egyéb támogatás, juttatások az áldozatok számára	11
Információs anyagok: matricák, szórólapok, közösségi média és weboldal	13
Lakosságot, lakóközösségeket, sorstársi közösséget megszólító programok	16
Szakközi együttműködések az áldozatsegítésben	15
Képgaléria	19

ELŐZMÉNYEINK

Ferencváros 2020-ban hívta életre áldozatsegítő csoportját, amely a kerületi szociális és gyermekjóléti intézményeinek keretében, önálló csoportként működik. Az első – még nem teljes – év a tervezésről szólt; a 2021 óta tartó időszakban pedig már elindult az áldozatsegítő tevékenység gyakorlati bevezetése és állandó fejlesztése.

Tapasztalatainkat összegezve ezúton adjuk át a hasonló szolgáltatás bevezetését fontolgató önkormányzatok, önkormányzati intézmények számára, mint egy lehetséges modellt, a települési áldozatsegítés egyik, megvalósítható módszerét.

AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG CÉLJA, HASZNA

Az áldozatsegítő team specializált munkát végez: a családon belüli erőszakkal kapcsolatos szaktudással és rutinnal rendelkezik, naprakész ismerete van az országos, a fővárosi és a kerületi menekítési rendszerről, a traumatizált felnőtt- és gyermekáldozatokkal végzett támogató munkáról, valamint azonnali változást eredményező eszközök állnak rendelkezésére, hogy az áldozatok számára kézzelfogható, azonnali segítséget nyújtson.

Az áldozatsegítő tevékenységgel megbízott, néhány fős team munkájának elsődleges hozadéka a kerület

ellátórendszere számára az, hogy átveszi a gyermekjóléti, a családsegítő, a gyermekek átmeneti otthonában dolgozó, valamint az egyéb szociális segítő tevékenységet végző munkatársak ügyfélkörében megjelenő, krízisben lévő ellátottakkal végzett munka kríziskezelő feladatait, és ezáltal tehermentesíti ezeket a segítő szakembereket. Az esetkezelést nem kizárólagosan vállalja át, hanem az esetgazdával közösen, teamben is tud dolgozni, feladatmegosztásokkal támogatja a már bizalmi segítői kapcsolatot kialakított esetgazdát. A jelzőrendszer tagjai számára konzultációt biztosít, így ők a bántalmazás eseteket célzottan és a leghatékonyabban tudják jelezni, hogy a beavatkozás megtörténhessen az áldozatok biztonságának megteremtése érdekében.

Az áldozatsegítő csoport tevékenységei összegezve: a családon belüli erőszak, a bántalmazás megelőzése, korai felismerése, intervenció a már megtörtént bántalmazás esetekben, a szakemberek tájékoztatása, szakmai fejlesztése, valamint a kapcsolati erőszakról szóló tudás eljuttatása a szomszédsági rendszerekbe.

**HA FÉLSZ TŐLE,
AZ NEM SZERETET!**

Ha Ferencvárosban laksz, és bántalmazás áldozatává váltál, keresd az Óvóhelyet!

ovohely@feszgyi.hu
06 20 518 3311

AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ TEAM SZAKMAI ÉS INFRASTRUKTURÁLIS SZÜKSÉGLETEI

A családon belüli erőszak áldozataival végzett munkát egy-egy budapesti kerületen belül egy kislétszámú team is el tudja látni, ha a munkatársaknak van kellő tudásuk a bántalmazás természetrajzáról, a traumatizált áldozatokkal végzett munka sajátosságairól, valamint elhivatottságuk az áldozatok irányában. Rendkívül fontos, hogy a kerületben tevékenykedő más segítő kollégákkal, a jelzőrendszer tagjaival szoros munkakapcsolatban tudjanak dolgozni. Szem előtt kell tartani, hogy a team tagjai sokat dolgoznak akut krízishelyzetben, igen gyorsan kell reagálniuk a társintézmények és az érintettek jelzéseire, valamint azonnali intervenció munkát kell tudniuk kezdeni, ha szükséges.

A komplex áldozatsegítő szolgáltatáshoz a teljes team ideális esetben úgy áll fel, hogy a két-három, a bántalmazás áldozataival végzett munkában tapasztalt szociális munkás kiegészül egy megbízással működő ügyvéddel és egy pszichológussal vagy mentálhigiénés szakemberrel.

Az áldozatsegítő szociális munkás team

A teamben olyan szociális munkások dolgoznak, akik képzettek és gyakorlottak a bántalmazás áldozataival végzett munkában. Fontos, hogy a munkatársak magas frusztrációtűrő-képességgel rendelkezzenek, valamint nagy előny, ha a közösségi szociális munka, közösségfejlesztés és csoport facilitálás terén is jártasak.

A szociális munkások ideális esetben kötetlen munkaidőben dolgoznak, hétvégén és ünnepnapon is elérhetők, egymás között ügyeleti beosztást egyeztetnek. Telefonon 8 és 20 óra között elérhetők. A munkatársak legalább egyike rendelkezzen B kategóriás jogosítvánnyal és gépkocsival, ami megkönnyíti, felgyorsítja a bántalmazás áldozatainak menekítését.

Az áldozatsegítő szociális munkás team feladatai

- 24 órán belül reagáljanak minden jelzésre, amely a jelzőrendszer tagjaitól, szemtanúktól vagy maguktól az áldozatoktól érkezik.
- A veszélyben lévő áldozatok azonnali menekítése.
- A menekülésüket előkészítő áldozatokkal személyes biztonsági terv kidolgozása.
- A bántalmazást átélt áldozatok folyamatkísérése.
- Az áldozatok eljuttatása jogi és pszichológiai tanácsadásra.
- Az áldozatok bírósági és egyéb hatósági tárgyalásokra kísérése.
- Az áldozatok elérése.
- A védett lakhatásban élő családok intenzív szociális munkával való támogatása.
- Családvédelmi koordinációban való részvétel annak érdekében, hogy a jelzett áldozatok mielőbb tudomást szerezzenek a kerület áldozatsegítő rendszeréről, és szükség esetén a menekítésük azonnal megtörténhessen.
- Lakossági elérések, kampányok, rendezvények ki-találása, megvalósítása.
- Önsegítő csoportok szervezése, facilitálása.
- Speciális szükségletű potenciális áldozatok sors-

társi közösségben történő elérése, az áldozatok és a sorstársak informálása (idősek, fiatalok, hajléktalan nők, szenvedélybeteg nők, értelmi, testi és pszichoszociális akadállyal élők).

- Jelzőrendszeri szakemberek számára szakmai műhelyek és felkészítések tartása, külső szakemberek becsatornázása a továbbképzési rendszerbe.
- A jelzőrendszer tagjainak szakmai támogatása a konkrét esetek kapcsán.
- Szakmai támogatás nyújtása szemtanúk, lakossági megkeresések esetén.

Jogi tanácsadás – jogi képviselő

A tapasztalataink azt mutatják, hogy kizárólag jogi tanácsadással nem tudjuk hozzásegíteni az áldozatokat a jogegyenlőség és jogbiztonság sokszor életmentő működtetéséhez, ezért elengedhetetlenül szükséges, hogy a jogász munkatárs tudjon jogi képviselőt is vállalni.

A jogi munka sokrétű: a polgári peres eljárásoktól indul, mint a házasság felbontása, vagyonmegosztás, gyermekelhelyezés és járulékos ügyei, de szükséges a sértetti képviselő a rendőrségi, bírósági, megelőző távollattartási és akár a gyámhivatali ügyekben is. A gyakorlatunkban sok olyan, a házasság felbontására vonatkozó ügy szerepelt, melyek során meglepően gyorsan – az átlagos két év tárgyalási időszak helyett –, néhány tárgyalás alatt döntést tudott hozni a bíróság. Voltak eseteink, amikor cselekvőképesség korlátozását kellett kezdeményeznünk. A büntetőügyek szintén nagyon sokrétűek: a gyermekek elleni szexuális visszaélés, a megelőző távollattartás, zaklatás, lőfegyverrel visszaélés és az életellenes cselekmények is előfordulnak.

Az áldozatok számára rászorultság alapján biztosítunk ingyenes jogi képviselőt, amely rászorultságról az áldozatsegítő team a jogász kollégával közösen dönt. Ha a segítséget kérő személy rendelkezik erőforrással (bővebben lásd később), akkor az ingyenességet nem biztosítja számára a team, de ajánlhatunk neki jogász szakembert, aki tisztában van az áldozatok helyzetével. Ezzel együtt sok érintett számára az is továbbblendítő, ha ingyenes jogi tanácsadás keretében tájékozódhat helyzete jogi vonatkozásairól.

Pszichológus, mentálhigiénés tanácsadó

Az ingyenesen hozzáférhető tanácsadás felnőttek és gyermekek számára is elérhető szolgáltatás. Ideális esetben egyazon szakember tud dolgozni a traumatizált felnőttekkel és a tűnethordozó gyermekekkel, de ez a két specializáció a helyi igények szerint akár szét is választható. Az elsődleges kritérium a traumatudatos, PTSD kezelésében elmélyült tudással rendelkező szakember bevonása a team munkájába. A pszichológus vagy mentálhigiénés tanácsadó akut kríziskezelést és szupportív terápiás munkát végez.

Az önálló áldozatsegítő csoport által vezetett dokumentumok

A személyi és forgalmi nyilvántartását az áldozatsegítő csoport az intézmény által vezetett dokumentumokkal összehangolva, a személyes adatokat adatvédelmi szempontból is átvizsgálva vezeti. Az ügyfelei adatait sem a KENYSZI, sem a GYVR rendszerében nem rögzíti.

Különösen veszélyes esetekben ügyfelei számára teljes anonimitást tud biztosítani.

A család- és gyermekjóléti központot, a család- és gyermekjóléti szolgálatot minden esetben olyan formában célszerű tájékoztatni, hogy azzal ne szolgáltatassa ki a bántalmazó félnek az áldozatot, a vele kapcsolatos információkat.

Az áldozatsegítő csoport által vezetett nyilvántartások, dokumentumok:

- forgalmi napló
- nyilvántartó lap
- megállapodás szolgáltatás igénybevételére
- egyéni biztonsági, gondozási terv
- egyéni esetkövető
- kockázatelemzés, kockázatbecslés

A team helyiségigénye

Az áldozatsegítő szociális munkás team számára egy irodahelyiség és egy interjúszoba szükséges. A jogi és pszichológiai tanácsadó tevékenységre egy további interjúszoba elegendő. A tevékenység igényel továbbá egy kisebb tároló helyet is, ahol a rendezvények kellékeit és a védett lakások épp nem használt eszközeit lehet raktározni. Lehetőség szerint olyan helyiségek szolgálják az áldozatsegítő csoport tevékenységeit, melyek az általános munkaidőn túl is használhatóak. Az áldozatsegítő tevékenységhez szükséges továbbá egy nagyobb, csoportok számára is használható helyiség (szakemberek képzésére, önszorgató csoportok összejöveteleihez stb.), de ez lehet más szakmai egységekkel közös használatban.

A team eszközigénye

A szociális munkás team számára 1–1 mobiltelefon, íróasztal, irodaszék, zárható szekrény, valamint 1–1 laptop és alap irodaszerek szükségesek. A csoportos munkához 20 kényelmes szék, egy flipchart tábla szükséges, valamint kávé és tea készítéséhez alkalmas eszközök igénye merül fel. A lakossági és figyelemfelhívó rendezvényeken való részvétel molinókat, rollupokat, standoláshoz szükséges eszközöket igényel. Lehetőséget kell biztosítani gépkocsi-használatra is (magán vagy intézményi autót), amit krízishelyzetben tud igénybe venni a team, az autóban legalább két gyermeküléssel.

AZ ERŐFORRÁSSAL NEM RENDELKEZŐ ÁLDOZATOK MENEKÍTÉSE, TÁMOGATÁSA, SZÜKSÉGLETEIKHEZ IGAZODÓ TÖBBFÉLE VÉDETT LAKHATÁSI FORMA KIALAKÍTÁSA

A családon belüli erőszak áldozatainak 20–30 %-a szorul azonnali menekítésre, mert fenyegetettségének mértéke akkora, hogy nincs módja, ideje, hogy elmenekülését előkészítse, megtervezze, ezen felül lakhatását, személyes biztonságát is a segítői teamnek kell biztosítania.

Olyan helyi menekítési rendszer felállítása és működtetése a cél, amely a kerületben minden szakember számára transzparens, megosztható, hozzáférhető és kellően rugalmas, hogy a menekülésre kényszerülő áldozat szükségleteire is tekintettel tudjon lenni. Ennek a menekítési rendszernek egyben arra is garanciát kell tudni vállalnia, hogy a településen, illetve a kerületben élő és a meneküléséhez segítséget kérő személyt 24 órán belül (de inkább 2–3 órán belül) valóban biztonságos helyre tudja juttatni.

Budapesten több családok átmeneti otthonát működtető szolgáltató rendelkezik krízis-férőhellyel (maximum 56 nap ellátást és biztonságot nyújtó szolgáltatás, amely folytatható egyéb ellátási formában). Néhány intézmény nyitott arra, hogy kiegészítő ellátási szerződést kössön kerületekkel, azaz szabad krízis-férőhelyeire az áldozatsegítő teamek jelzései alapján közvetlenül vegyen fel áldozatokat az ellátásába az érintett kerületekből. A kieső állami normatíva és az

ellátás költségei ebben az esetben a kerületet terhelik. Nagy előny viszont, hogy ily módon a menekülő családok valamennyire megtarthatóak az ismert környezetükben, a helyzet veszélyességének felmérése után a szülő munkahelye, a gyerek iskolája esetleg fenn tartható kapcsolódási pont tud lenni a család eredeti lakóhelyéhez. Az intézmények Budapest szélső kerületeiben tartanak fenn telephelyeket, pont akkora távolságra, amely már megnehezíti az elkövető számára a családtagok felkutatását. Az intézményi környezet segít abban is, hogy az első – a bántalmazó kapcsolat felszámolásával bekövetkező különösen veszélyes – időszakban az áldozat biztonságos, bekamerázott és segítő szakemberekkel körülvett helyen legyen, ahol kezdeti érzelmi krízis-támogatását biztosítani tudják a kollégák. További előny, hogy az áldozatsegítő team a bentlakás ideje alatt sem szakítja meg a kapcsolatot a menekített személlyel, hanem jogi eszközökkel, mentális támogatással segíti az áldozat eredeti lakókörnyezetébe való visszatérését. Az krízis-férőhelyen tölthető 56 nap letelte után vagy a kerület veszi vissza az áldozat gondozását saját intézményi keretei közé, vagy a családok átmeneti otthona rendszerén keresztül egyéb szolgáltatást tud kapni az érintett (kiléptető lakás, otthont nyújtó szolgáltatás stb.)

Rendkívül fontos kritérium, hogy a krízis-szolgáltatás nem csak gyermekek jogán igénybe vehető szolgáltatás, hanem egyedülálló felnőtt, vagy együtt menekülő több felnőtt számára is elérhető ellátás.

Előfordulhatnak olyan különösen veszélyes esetek is, amikor maga a krízis-férőhelyet biztosító intézmény kezdeményezi, hogy az igénybevevők biztonsága érde-

kében egy távolabbi, másik városban lévő szolgáltató vegye át az érintettek gondozását, amit belső rendszerükön keresztül tudnak megoldani.

A menekítési rendszer részei lehetnek olyan további, átmeneti – akár néhány hetes – elhelyezést biztosító intézmények, melyek alkalmasak gyermekek fogadására is. A BMSZKI munkavállalói hotele például tud ilyen szolgáltatást biztosítani, de egyéb, szálláshely szolgáltatókkal is kiegészíthetjük helyi, kerületi menekítési rendszerünket, feltéve, hogy ennek költségeit intézményünk, településünk finanszírozni tudja.

Szerencsés esetben akár piaci szereplőket is be tudunk vonni, olyan szálláshelyeket üzemeltető vállalkozókat, akik készek és képesek részt venni a kerületi felelősségvállalásban. A mi gyakorlatunkban egy hostelt üzemeltető helyi vállalkozó kapcsolódott be a menekítési rendszerünkbe. Vállalása az, hogy 1–2 hétre be tud fogadni egyedülálló személyeket és gyermekes anyákat is, de kizárólag idegenforgalmi főszezonon (ünnepek és Sziget Fesztivál) kívül. A hostel védelmet is nyújt a menekülőknél, saját biztonsági szolgálata és a rendőrség haladéktalan bevonása a gyakorlatuk része, ha a bántalmazó számára kiderülne, hogy családtagjai a hostelben tartózkodnak. Biztosítékként az a megállapodásunk, hogy minden beköltözést és bentlakást egy áldozatsegítő munkatársunk követ nyomon, aki kapcsolatot tart a bántalmazottal és a hostel személyzetével. Ennek egy szóbeli megállapodás is része, mely szerint az érintett az eredeti megállapodásnál nem marad hosszabb ideig a szállásadó vendége, valamint az életmódja nem zavarja a fizetővendégek nyugalma. Fontos állomás lehet a hostel, apartman szolgáltatás

a menekítésekben, ha a szerződött intézményben épp nincs szabad krízis-férőhely, mert ennek köszönhetően ügyfelünk biztonságos helyen tudja kívárni a férőhely felszabadulást. Ez akkor is fontos pillér lehet, ha az erőforráshiányos időszak csak átmeneti, és az erőszak áldozata néhány hét elteltével már saját erőből is menedzselni tudja az életét.

A VÉDETT LAKÁSOK

A védett lakások az önkormányzat tulajdonában vagy bérleményében álló lakások, melyek tekintetében az önkormányzat elkötelezi magát, hogy azokat bántalmazás áldozatai számára teszi hozzáférhetővé.

A védett lakások kritériumai

- teljes körű, otthonszerű bútorzattal és használati tárgyakkal rendelkeznek, hogy a menekülő áldozatok számára azonnal lakható legyen
- a lakások címe titkos, az áldozatok biztonsága és a program működőképessége érdekében
- a használat ideje alatt minden bérlőt intenzív szociális munkával támogatunk, hogy a kiköltözésük után sikeres legyen a reintegrációjuk
- a bérleti szerződés határozott idejű

A védett lakások kialakításakor, kijelölésekor néhány további szempont szintén fontos lehet:

- A szomszédsági környezetbe illeszkedő lakások kiválasztása ideális.
- A lakások egymáshoz való közelsége a bérlők számára plusz segítséget és védelmet jelent.
- Lehetőség szerint a lakások 40–50 m²-es, 1–2 szobás, összkomfortos ingatlanok legyenek.
- A lakás fűtése, szigetelése gazdaságos és megbízható legyen, a lakás gépesítése és eszközei könnyen kezelhetők legyenek.
- A lakások általános állapota felújított, jó minőségű legyen.

- Ha az önkormányzat rendelkezik a területén kívüli ingatlannal, (másik kerületben tulajdonolt lakással), akkor plusz védelmet jelenthet az áldozatok számára a lakókörnyezettől való eltávolodás, így megfontlandó, hogy ilyen lakásokat vonjunk be a programba.

A védett lakások működtetése

Mi most a védett lakások működtetésének egy lehetséges modelljét tudjuk megosztani az olvasóval, természetesen a kerületeknek a saját rendszerük kialakításában nagy mozgásterük van.

A Ferencváros által fenntartott lakások egy épületben találhatók, közel egymáshoz. Az összkomfortos, gáz-cirkó fűtésű, 40–45 m²-es lakások egy lakószobából, fürdőből, konyhából és közlekedőből állnak. Jól beolvadnak a lakókörnyezetbe, egymáshoz való közelségük miatt a bérlők egymás számára is tudnak támogatást nyújtani, vészhelyzet esetén rendőrt értesíteni. Biztonságukat továbbá az ajtón és az ablakon lévő rácsok jelentik, egyéb technikai eszközünk (riasztó, kamera) nincs.

A lakásokat 1 felnőtt és 3 gyermek, valamint 1 csecsemő számára szereltük fel, de természetesen 2 felnőtt, vagy akár egyedülálló menekülő is használhatja őket. Minden lakást háztartási gépekkel, bútorokkal, ágyneműkkel, étkészlettel, konyhai textiliákkal bocsátunk használatra. A bérelővel egyeztetünk, szüksége van-e minden tárgyra, a csecsemő bútorokat, a textiliákat és egyéb felszereléseket el tudjuk hozni, majd szük-

ség esetén visszatelepíteni a lakásba. A lakásban TV és internet szolgáltatás nincs, de a bérlő ottlakása alatt bevezetheti ezeket.

A lakások helyzetéből fakadó adottság, hogy az áldozatot eredeti lakhelyéhez nagyon közel tudjuk elhelyezni, ami kockázatos is lehet a számára. A beköltözésre tett javaslatunk előtt minden szóba jöhető személlyel kérdőíves kockázatelemzést, majd kockázatbecslést végzünk (a kockázatelemző kérdőívünket részben a Magyarországon általánosan használt 26 kérdésből, néhány külföldi szervezet által publikált elemzés fordításából, és a pszichiátriai betegek kockázatelemzésének felhasználásával készítettük).

A kockázatelemzés elég pontos képet ad a bántalmazás eset súlyos fizikai támadásra vagy akár gyilkosságra vonatkozó kockázatáról. A kockázatok áttekintését követően javaslatot teszünk ügyfelünknek a védett lakásba költözésről, vagy esetleg más ellátás igénybevételét javasoljuk, de a döntést minden esetben az érintettel közösen hozzuk meg.

A védett lakásban élők számára biztosítunk jogi tanácsadást – ügyvédi képviselőt –, pszichológiai, mentálhigiénés tanácsadást és gyermekek szupportív segítségét.

A lakások védelmi szintje módosítható azzal, ha az ingatlan nem a kerületben található, és akkor is, ha a kerületek között megvalósult együttműködés keretében a védett lakások lakóit a kerületek cserélni tudják egymás között. Nagyon szerencsés lenne, ha akár a fent vázolt módon, védett lakás programok segítségével minél több család esetében el tudnánk kerülni az intézményviseltség szükségszerűen traumatizáló élményét.

A továbblépés útjai

A továbblépés útjai a lakások használatának biztonsága után a település erőforrásainak ismeretében alakíthatók. Segítőként tisztában kell lennünk azzal, hogy a bántalmazás és a lakhatási válság jelensége egymással összefüggő és hatásaiban eszkalálódó kiszolgáltatottságot jelentenek a bántalmazás áldozatai számára. A védett lakások használói többségükben gyermekeiket egyedül nevelő anyák, akik anyagi forrásait tekintve meglehetősen kritikus helyzetben vannak. Számukra segítség lehet, ha az önkormányzat vagy annak intézménye lakhatási programmal rendelkezik és az igénybevételkor elsőbbséget ad a bántalmazásból menekülő családoknak. A hosszútávú gondoskodás része lehet, hogy a szociális alapú önkormányzati bérleményekhez könnyebben engedi hozzájutni a programban részt vevőket.

A továbblépést segítő, hosszútávú lakhatást nyújtó támogatás hiányában a védett lakásba költözésre javaslatot tevő team kénytelen mérlegelni a kimenet esélyeit, és a védett lakások programjába olyan személyeket elhelyezni, akiknél a hosszútávú lakhatás megoldásának esélye feltételezhető, azaz a lakónknak van esélye önerőből megteremteni hosszútávú biztonságát. Ezzel a korlátozással a tartós és súlyos lakhatási válsággal párosuló bántalmazást elszenvedett családokat nehezen tudjuk a programba bevonni. A lakhatási krízisüket hosszútávon önerőből rendezni tudó áldozatok számára így esélyt jelent a védett lakhatás biztosítása. Ilyen helyzet lehet például, ha a segítséget kérő jó eséllyel a vagyonmegosztás során az önkormányzati bérleti jogot folytathatja, vagy ha tulajdonhoz jut.

ERŐFORRÁSSAL RENDELKEZŐ ÁLDOZATOK TÁMOGATÁSA, AMBULANCIA RENDSZERŰ ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁS

Arra minden induló szolgáltatás számíthat, hogy a bántalmazás áldozatainak 70–80 %-a rendelkezni fog olyan saját, vagy hozzátartozói erőforrással, melynek felhasználásával saját biztonságát és elmenekülését meg tudja tervezni és szervezni. Ebben a döntési időszakban nagy szükség van egy támogató szakemberre, aki segíti a krízisben lévő áldozat új stratégiájának kialakítását. Általában első lépésként a jogi teendők áttekintése, a menekülési terv kidolgozása a segítő és az érintett feladata, majd később, amikor az áldozat már biztonságban van, akkor lehet a léleki és a fizikai sérülések rehabilitációjával is foglalkozni.

A bántalmazás áldozatai bármely társadalmi csoportból fordulhatnak az áldozatsegítő munkatársakhoz. Általában elmondható, hogy a jobb kondíciókkal rendelkezők már bírnak annyi erőforrással, hogy menekülésüket támogatással, de önerőből meg tudják oldani, és legfeljebb rövid távon, 1–2 hétre, az akut krízis időszakára kell számukra védett lakhatást biztosítani.

Önsegítő csoportok – a trauma csoportos feldolgozása

Nagyon kíváncsi lenné, de rendkívül nehezen megte-remthető gyógyító tér a bántalmazás túlélői számára a sorstárscsoport. Saját praxisunkban két csoportfolya-

matot tudtunk Erőtér önsegítő csoport néven elindítani. Nagyon magas a csoporttagok lemorzsolódása, így valódi önsegítő környezet nehezen tud kialakulni. Nehezen vállalható a csoportfolyamat teljes idejére az elköteleződés, viszont a könnyebben megszervezhető nyitott csoport struktúrája akadályozza a bizalmi légkör kialakulását. Az áldozatok friss traumáikat sokkal biztonságosabban tudják négy szemközt kapcsolódásokban feltárni, így a csoportfolyamat inkább haladékosabb, tudatosodottabb túlélők számára lehet hasznos, reintegráló folyamat.

EGYÉB TÁMOGATÁS, JUTTATÁSOK AZ ÁLDOZATOK SZÁMÁRA

Biztonsági csomag

Olyan, kis kiszerezésű termékeket tartalmazó higiéniai csomag, melyet az otthonukat minden személyes tárgyuk nélkül elhagyni kényszerülő személyeknek adunk, hogy azt egy intézménybe, vagy egyéb otthonoszerű szolgáltatásba bekerülve azonnal tudják használni. Kis mérete miatt a biztonsági csomag könnyen szállítható. A csomagban van keksz és víz is, készül belőle felnőtt és gyermek változat (a gyermekek számára összeállított csomagban található egy apró plüss játék is). A csomagba betesszük az információs anyagunkat is, ami segíthet az áldozatnak később kapcsolatba lépni velünk és más szervezetekkel. A biztonsági csomag kettős célt szolgál; a lakossági rendezvényeken és a jelzőrendszeri szakmai műhelyeken is jól használható, hogy segítségével kézzelfoghatóvá tegyük a menekülő áldozatok eszköztelenségét és kiszolgáltatottságát.

Pénzkeret

A FSZA pályázata tette lehetővé, hogy csekély pénzzel is támogathassuk az áldozatokat, sokszor a számukra adható néhány tízezer forintnyi összeg is sorsfordító tud lenni. Felhasználható, amikor felmerül a bírósági eljárások illetékfizetési kötelezettsége, egy albérlés kauciója, esetleg a bérleti szerződés közjegyzői hitelesítése, vagy a megrongált mobiltelefon pótlása. Utóbbi nélkül gyakran az áldozat akár a jogi vagy lakhatási hely-

zete sem tud változni, egy nagyobb összeget pedig nem tud erre a célra nélkülözni.

Kísérés a traumatikus helyzetekben

Az áldozatsegítő csoport szociális munkásai elkísérik az ellátottjaikat a nehezített helyzetekben, segítenek a hátrahagyott lakásból elhozni a használati tárgyaikat, okmányait, elkísérik őket a rendőrségi meghallgatásra, és ha van rá lehetőség, akkor támogató személyként a tanúvallomás megtételekor is jelen vannak. Szintén nehezített helyzet a bírósági tárgyalásokon való megjelenés, ahol a szociális munkások a jelenlétükkel tudnak biztonságot nyújtani az áldozatnak. A bírósági helyzetek többségében a bántalmazó fél is idézést kap egy időben az áldozattal, a várakozás ideje alatt és a tárgyalóteremből való kilépéskor már nincs kontroll alatt a helyzet, szóbeli és fizikai bántalmazás érheti a felkészületlen áldozatot. A kísérő támogató jelenlétével csökkentheti az ügyfelünket érő stresszt, valamint a potenciális támadási helyzeteket is segít ki-védeni.

Ügyfeleinkkel folyamatos kapcsolatban vagyunk, különösen az akut krízishelyzetük idején. A telefonvonalunkat használhatják munkaidőn kívül és hétvégén is. Ez nagy biztonságérzetet jelent a segítői kapcsolatban, mivel így be tudunk lépni a veszélyes helyzetekbe, telefonon és személyes jelenlétünkkel is védelmet, támogatást tudunk nyújtani az áldozatok számára. Tapasztalatunk azt mutatja, hogy számíthatunk ügyfeleink együttműködésére, pihenő időben tényleg csak akkor jelentkeznek, ha az feltétlenül szükséges.

Lehet, hogy az áldozatok többségnek erőforrásai elegendőek lakhatásuk megteremtésére, de intenzív, ambulancia-rendszerű támogatásuk biztosan szükséges a felépülés időszakában. Az áldozatsegítő team szociális munkásainak, a mentálhigiénés tanácsadónak, a pszichológusnak a támogatása, a jogi tanácsadás és képviselő az ő esetükben is feltétlenül szükséges, mégpedig gyorsan elérhető módon, várakozás nélkül, sokszor azonnali hozzáféréssel. Például egy rendőri intézkedés közben a telefonon utolérhető jogi képviselő, vagy a tervezett menekülés közben autóval rendelkezésre álló szociális munkás hatalmas segítséget jelenthet.

TÁRSÁLLATOK

Az áldozatok, ha tartanak társállatot, erős érzelmi kapcsolatban állnak velük, hiszen azok sokszor az egyetlen biztonságos kötődést jelentik egy bántalmazó kapcsolatban élő számára. Meneküléskor a társállatot hátrahagyni érzelmileg szinte lehetetlen, főként, ha az áldozat attól fél, hogy a bántalmazó bosszúból bántani fogja az állatot. Emiatt is maradnak sokan inkább az erőszakos kapcsolatban, semmint hogy elhagyják, veszélybe sodorják kedvencüket. A társállat bántalmazása vagy annak fenyegetése kontrolleszköz lehet az elkövető kezében, az állat megkínzása, elpusztítása súlyos pszichés hatással van az áldozatra, és gyakran akadályozza a menekülést ennek kilátásba helyezése. Különösen idős emberek esetében jelent további köteléket a társállatok sorsáról való gondoskodás. Intézményi menekítés esetében biztosan nem viheti magával az áldozat a kisállatát, a krízisférőhelyek, munkásszállások nem tudják fogadni őket állataikkal együtt. A szálláshely szolgáltatók esetleg tudnak fogadni kisállatot, és javaslatunk szerint a védett lakások házirendjében is tegyék lehetővé kisállat tartását. A jelenlegi gyakorlat szerint kizárólag a Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóság Önkormányzati Állatvédelmi Őrszolgálatának Állattelepén (Illatos út) lehet háziállatot elhelyezni, ami sokszor azt eredményezi, hogy a menekülő áldozat örökre elveszíti kisállatát. Az áldozatsegítés hosszútávú stratégiájába illeszthető lenne egy állatmenhely, vagy panzióval kötött ellátási szerződés, amely a menekítés idejére menedéket biztosítana a társállatoknak. Ezt a szolgáltatást azok az idős emberek is igénybe vehetnék, akik gyógykezelésük alatt átmenetileg nem tudnak gondoskodni háziállatukról.

INFORMÁCIÓS ANYAGOK: MATICÁK, SZÓRÓLAPOK, KÖZÖSSÉGI MÉDIA ÉS WEBOLDAL

Az információs kiadványaink mindegyike kettős célt szolgál; egyrészt az áldozatok számára ad biztonságos módon információt, másrészt a szemtanúknak, szomszédoknak számára nyújt rejtőzködő szóróanyagok formájában tájékoztatást a családon belüli erőszak veszélyeiről, komolyságáról. A szóróanyagainkat úgy terveztük, hogy a totális kontroll alatt álló áldozatok számára se jelentsen túl nagy kockázatot, ha megtalálja azokat személyes tárgyai között az őt bántalmazó családtagja.

Matricák

A matricák egy-egy mondatot, állítást tartalmaznak a bántalmazásról vagy a megerősítő, biztonságos partnerkapcsolatról, emellett az áldozatsegítő csoport telefonszáma, emailcíme, esetleg a weboldalra irányító QR-kód szerepel rajta. Két matrica széria, összesen 12 matrica terve áll rendelkezésünkre, ami ötletet adhat más szolgáltatásoknak is. A matricákat eredetileg kerületi intézmények, szórakozóhelyek, közhasználatú helyek női és mozgássérült mosdóiba szántuk. A totális kontroll alatt élő áldozatok számára (a családon belüli erőszak és a prostitúciós célú emberkereskedelem szélsőséges eseteiben) legutolsó helyek a mosdók, ahol még egyedül lehetnek, ahol esélyük lehet egy telefonszám feljegyzésére, megjegyzésére. A matricákat közterületen is felhasználjuk, önkéntesek, tudatos szomszédok, közösségi szolgáltatók fiatalok kiválóan mozgósíthatóak a terjesztésükre.

Névjegykártya méretű információs kártyák

A kártyák megjelenése a szépségiparban általánosan használt névjegyekre hasonlít, grafikája túldíszített, nehezen olvasható, szintén a totális kontroll alatt élő áldozatok valóságához igazítva. Akkor is elviheti magával ezeket az ügyfelünk, ha a személyes tárgyait, táskáját, telefonját, ruházatát rendszeresen átkutatja a bántalmazó partnere, mert kicsi az esélye annak, hogy tüzetesebben megnézi a kártyán szereplő kevés információt, mely szintén az áldozatsegítő csoport elérhetőségeit tartalmazza.

Konspirált szórólap

Kimondottan segítők számára készített szóróanyag, mely külső megjelenésében indifferens témáról szól (a mi gyakorlatunkban ez a szelektív hulladékgyűjtés), belső hasábjain több információt is el tudunk helyezni az áldozat számára, aki ezt a lapot kis kocázattal szintén magával tudja vinni.

Természetesen ezek mellett alkalmazunk hagyományos plakátokat és szórólapokat is, melyek elsősorban a szemtanúknak, a hozzátartozóknak, a szűkebb közösségnek szólnak.

Közösségi média, weboldal

Az áldozatok, a szakemberek, a szomszédság informálására Facebook, Instagram, TikTok oldalak és egyéb közösségi platformok működtetése célszerű, az eltérő

korosztályokat párhuzamosan indított platformokon érhetjük el. A legtöbb információt egy dinamikus kialakítású weboldalon tudjuk eljuttatni a célközönség felé, rendkívül hasznos a QR-kódok használata a szűkebb terjedelmű információs kiadványokon, mert ezek egyszerűen juttatják el a weboldalra az érdeklődőt. Különösen hasznos, ha a weboldal rendelkezik két fontos kritériummal: ha van akadálymentes verziója, illetve ha rendelkezik az azonnali elhagyását biztosító pánik-gombbal.

Applikáció

A Vodafone Bright Sky álcázott applikációja androidos rendszeren a Play áruházból letölthető magyar nyelvű ingyenes alkalmazás. Jelenleg az Áldozatsegítő Központokat, a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Krízisambulanciáit és a főbb segélyvonalakat tartalmazza. Az alkalmazásban többféle álcázási mód érhető el, hasznos funkciói az azonnali segítségkérés funkció és a dokumentumok tárolásának biztonságos módja. Az applikáció a kerületi/települési szolgáltatókat jelenleg még nem mutatja.

A Ferencvárosi Óvóhely weboldala
www.feszgyj.hu/aldozatsegito-csoport/

Az Óvóhely Facebook oldala
www.facebook.com/profile.php?id=100083194607068

LAKOSSÁGOT, LAKÓKÖZÖSSÉGEKET, SORSTÁRSI KÖZÖSSÉGET MEGSZÓLÍTÓ PROGRAMOK – TUDATOS SZOMSZÉD RENDEZVÉNYEK

Az áldozatsegítéssel foglalkozó munkatársak számára állandó tevékenység és feladat, hogy a településen élőket változatos módon szólítsák meg. A kizárólag áldozatokra koncentrálnak megkereső programok általában nem célravezetőek, a bántalmazás felismerésében az egyik legnagyobb akadály, hogy az áldozatok nem szívesen azonosítják magukat kiszolgáltatott helyzetben lévőknek, így a korai felismerés lehetőségét is elszalasztják. A lakosságot elérő programoknak sokkal általánosabb üzenete van: az áldozatok lehetnek a szomszédaink, a barátaink és a rokonaink, nekik a szemtanúk tudnak segíteni, hogy megtegyék az első lépéseket. Beszélhetünk a szemtanúk felelősségéről, hogyan tudunk minimális kockázattal beavatkozni egy bántalmazásba, mikor hívhatunk rendőri és egyéb hatósági segítséget.

A Tudatos szomszéd rendezvények műfajukban és üzeneteikben is változatosak, gyorsan, sok ember elérését teszik lehetővé. Ilyen egy kerületi rendezvényen történő szóróanyag osztás, beszélgetések kezdeményezése, különböző üzenetű és tematikájú közösségfejlesztői munka, vagy egy sorstársi közösség felkeresése.

Az áldozatsegítő munkának ez az a része, ahol a leginkább támaszkodhatunk az önkéntesek jelenlétére, segítségére és elhivatottságára. Miután felépülnek és életük stabilizálódik, a bántalmazás túlélőiből nagyon erős önkéntesi kört lehet kiépíteni, mivel tapasztalati

szakértőként nagyon hitelesen tudják átadni tudásukat a szemtanúknak és az érintetteknek is.

Más módon, más feladatokra, de szintén nagyon hatékonyan lehet bevonni a középiskolásokat, akiknek közösségi szolgálatuk teljesítéséhez tudunk feladatokat adni. A plakátozás, a matricák terjesztése és egyéb utcai akciókban való részvétel kiváló lehetőség számukra, hogy bekapcsolódjanak a munkánkba.

Tudatos szomszéd rendezvényeink sorába illesztjük a sorstárs közösségek felkeresését is. Gyakorlatunk alapján az idősek, a hajléktalan nők, a szenvedélybetegségben érintettek, a testi, érzékszervi, értelmi és pszichoszociális fogyatékkal élők csoportjaiban is a szemtanúkat szólítjuk meg, és tesszük ebből a szempontból témává a bántalmazást. A lakossági és a sorstárs közösségekben való megjelenésünket követően érzékelhetően megnövekszik a szemtanúk jelentkezése munkatársainknál, és az áldozatok is tudnak kapcsolódni hozzánk, anélkül, hogy a közösségükön belül fel kellene fedniük kiszolgáltatott helyzetüket.

Egyik fő üzenetünk, hogy kereshetnek minket konzultációs igénnyel is, ha nem biztosak abban, hogy egy helyzet feltétlen beavatkozást igényel, vagy ha nincs ötletük, hogy hogyan lenne célszerű megtenniük azt.

Tudatos Szomszéd Café
www.youtube.com/watch?v=Ha-8SpevXmE

SAKMAKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK AZ ÁLDOZATSEGÍTÉSBEN

Áldozatsegítő munka a jelzőrendszer tagjaival

Egyre inkább elérhetőek képzések, tréningek a családon belüli erőszakról és segítői módszerekről, azonban a bántalmazás témája olyannyira megterhelő a szakemberek számára is, hogy szükséges helyi és elérhető szakmai kapcsolódások kialakítása. Úgy véljük, hogy a szakmai kapcsolódásnak minden formája hasznos és elengedhetetlen, az áldozatsegítő csapatok ki tudják alakítani ehhez a számukra ideális formát.

Ferencvárosban egy több módszert szintetizáló munkamód vált be: az esetfókuszú workshop. Ez a munkamód használja a szakmai műhelyek kapcsolódását, az esetmegbeszélő csoportok probléma-fókuszáltságát, valamint a tréningek tudásmegosztó és normakialakító törekvését. Általában vegyes szakmai környezetben dolgozunk, 15–20 fős csoportokban, a kerület és a Főváros jelzőrendszeri tagjai számára nyitottak a műhelyeink. Az esetfókuszú workshop az áldozatsegítő munkában előforduló esetek megosztásával vonja be a résztvevőket a közös gondolkodásba, hogy aztán saját tapasztalataikat is megoszthassák a csoportban. A személyes kapcsolódások mentén a jelzőrendszeri tagok a bántalmazás korai figyelmeztető jeleire is érzékenyebbé válnak, traumatudatos szemléletük elmélyül.

Esetfókuszú workshopjaink:

- A családon belüli erőszak felnőtt áldozataival végzett segítői munka

- A családon belüli erőszak hatása a gyermekekre – a traumatizált gyermek tünetei
- Speciális szükségletű áldozatokkal végzett áldozatsegítő munka

Az esetfókuszú workshopok mellett a jelzőrendszer tagjai számára is elérhető konzultációt biztosítunk, kérdéses esetekben, jelzések megtételekor bevonhatják munkatársainkat a gondolkodási folyamatukba.

Az Óvóhely képzései, workshopjai
www.youtube.com/watch?v=XRu6Vsl2lus

Családvédelmi koordináció

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. § * A pontja, mely szerint a „Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki”. A jegyző a hivatalok egy vagy több munkatársát jelöli ki arra a feladatra, hogy a családon belüli erőszakról szóló jelzéseket fogadja, a bántalmazás áldozataival és a bántalmazókkal kapcsolatba lépjen, a településen elérhető segítő rendszerről tájékoztatást adjon. Az áldozatsegítő szolgáltatást végző munkatársak bekapcsolódása a családvédelmi koordináció munkájába több szempontból is előremutató. A hivatal munkatársainak

eszközeit és kompetenciahatárait ki tudják egészíteni a krízisintervencióra felkészült segítői eszközeikkel. A jelzések nagy része hatósági intézkedés, rendőrségi bejelentés vagy a bíróság megelőző távoltartás elrendelése okán érkezik a családvédelmi koordinációs szervhez. Ezek olyan események a bántalmazott fél életében, ahol nagyobb eséllyel tud egy segítő beavatkozni, akár egy potenciálisan életveszélyes helyzetet kezelni.

Együttműködés a rendőrséggel

Az áldozatsegítő szolgáltatás együttműködése a helyi rendőrséggel kiemelt jelentőségű. A családon belüli erőszak áldozatai sokszor nem találkoznak más hivatalos személlyel a bántalmazással összefüggésben, mint az intézkedő rendőrrel. Ez a helyzet nem alkalmas arra, hogy az áldozat befogadja, értelmezze, illetve hogy a saját szempontjai szerinti legjobb döntést hozza arról, hogy milyen eljárás megindítását kezdeményezi, hogy egyáltalán kéri-e az elkövető eljárás alá vonását.

Együttműködésünkben az az ideális helyzet, ha az intézkedő rendőr – mint egy nagyon fontos referencia-személy – nyújt információt a bántalmazás áldozatának arról, hogy áldozatsegítő szolgáltatást tud elérni a lakóköznyezetében. Teszi ezt akkor, amikor a legkritikusabb helyzetekben kell beavatkoznia. Ezt az ideális állapotot magunk sem tudtuk maradéktalanul elérni, de törekszünk a kapcsolódásaink kiterjesztésére.

Az áldozatsegítő szolgáltatás kríziskísérése és jogi tanácsadása, az áldozatokat fel tudja készíteni a rendőrségi eljárásokra, így hatása abban is érzékelhető, hogy

hatékonyabbá tudja tenni a rendőri munkát. A sértetti képvisellel és a pontos információkkal felkészített, megtámogatott áldozatok, akik a bizonyítékaikat is előkészített formában prezentálják az eljárás során, tehermentesíteni tudják a nyomozást végző rendőrt, valamint az eljárások előzetes ismerete azt is eredményezi, hogy kevesebb áldozat vonja vissza az általa kezdeményezett magánvádas eljárásokat.

Önkormányzati kezdeményezésű áldozatsegítő programok összekapcsolódása

A Fővárosi Szolidaritási Alap, a Főpolgármesteri Hivatal és egyes kerületek felelősségvállalása azt eredményezi, hogy a védett lakhatást, az áldozatsegítést fókuszáltnan nyújtó kerületek, települések egyre többen vannak és egyre többféle modellt indítanak el. A kerületi programok közötti kapcsolódások nagyon fontosak az áldozatok és a szakemberek számára. Ha a védett lakhatást működtető kerületek egymással szorosabb szakmai együttműködést alakítanak ki és az áldozatok számára hálózatban biztosítanak védett lakhatást, rövid- és hosszútávú férőhelyeiken el tudják helyezni őket, úgy a biztonsági szintet is jobban lehet a menekülő családtagok igényeihez igazítani, s a távolság növelésével a dekonspirálódás esélye is csökken. Emellett fontos szempontunk lehet az is, hogy így a tartós intézményviseltség negatív következményeit több család esetében el tudjuk kerülni.

Az összekapcsolódás további pozitív hatása lehet, hogy a hasonló területen dolgozó szakemberek inspirációt és megerősítést tudnak meríteni egymás működéséből

ahhoz, hogy az újszerű szolgáltatásaikat folyamatosan fejleszteni tudják, és azokat a változó igények szerint rugalmasan alakítsák.

Reményünk, de talán már garanciát is látunk arra, hogy az állami szerepvállalás, felelősségvállalás is növekedni fog az áldozatok jogbiztonsága, jogegyenlősége, fizikai biztonsága és életének védelme vonatkozásában. Bizonyosan változtatást igényel a jelenlegi menekítési rendszer is, annak érdekében is, hogy a bántalmazás áldozatai számára hozzáférhető, differenciált, szükségleteikhez igazodó országos ellátási formákat alakítsunk ki a jövőben. Azonban a települések, városvezetők, helyi ellátók önként vállalt ellátórendszerei, felelősségvállalásuk a családon belüli erőszak felnőtt- és gyermekáldozataiért az állam nagyobb szerepvállalásával sem veszti létjogosultságát, az áldozatok menekítése, felépülésük segítése, a szükségleteikhez igazodó támogató rendszer működtetése egyaránt országos és települési teendő.

EGY JÓ TÁRS
JÓL BÁNIK
A GYEREKEIDDEL IS!

Ha Ferencvárosban élsz, és bántalmazás áldozatával találkoztl, keress minket!

ovohely@feszyi.hu
06 20 518 3311

biztonsági csomag

csoporthozjárások

© Lombos Petra – 2026, Budapest

A kiadvány a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) megbízásából, a Ferencvárosi Óvóhely, Áldozatsegítő csoport működésének tapasztalatait fogalmazza meg.

A kiadvány a FESZGYI Áldozatsegítő csoportjának *Ferencvárosi összefogás a speciális szükségletű csoportok kapcsolati erőszak áldozataiért* elnevezésű pályázati program részeként jött létre, melynek magvalósulását Budapest Főváros Önkormányzata, a Fővárosi Szociális Közalapítvány, a Fővárosi Szolidaritási Alap és Budapest Főváros IX. kerület, Ferencváros Önkormányzata anyagi támogatása biztosítja.

Grafika, tördelés: Haller Dorka
Lektorálás: Mantuano Orsolya
Nyomdai munka: Printpix Nyomda – TAZO Kft.

A PROJEKT MEGVALÓSULT
A FŐVÁROSI SZOCIÁLIS
KÖZALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL,
A FŐVÁROSI SZOLIDARITÁSI ALAP
PÁLYÁZATI PROGRAM KERETÉBEN.

**A FÉLTÉKENYSÉG
NEM SZERETET!**

*Ha Ferencvárosban laksz, és bántalmazás
áldozatává váltál, keresd az Óvóhelyet!*

**ovohely@feszgyi.hu
06 20 518 3311**

$$\frac{ERŐ^2}{\sqrt{TE^3}} \cdot <3 \neq \pm ERŐSZAK </3$$

XY

*Ha Ferencvárosban élsz, és bántalmazás
áldozatával találkoztál, keress minket!*

**ovohely@feszgyi.hu
06 20 518 3311**